

א. ביאור הלכה על שולחן ערוך אורח חיים סימן שכח סעיף י

ורופא אחד אמר א"צ - עיין במ"ב שכ' בשם הרדב"ז ח"ד סימן ט"ו שאם חולה אומר צריך אני לתרופה פלונית ורופא אומר א"צ שומעין לחולה כמו דאמרינן לענין תענית יוה"כ ולענ"ד אין הדברים אמורים אלא כשאומר מרגיש אני חולשא באבר פלוני ע"כ יעשו לי תרופה פלונית שמועלת לחולי אבר זה ובזה ודאי שומעין לו דלב יודע מרת נפשו שייכא בכל מילי ואפילו רופא אומר שא"צ שום תרופה אין שומעין לו אבל אם המחלה ידועה והחולה אומר שתרופה זו מועלת למחלה זו והרופא אומר שאינו מועיל בזה אין סברא לשמוע לחולה לחלל שבת בחנם [ומ"מ אפשר לומר דהיכי דאומר החולה דידוע לו שטבע גופו להתרפאות ממחלה זו כשנוטל רפואה זו אפשר דשומעין לו דגם בזה שייכות קצת לומר דאדם בקי בגופו יותר ממאה רופאים] אם לא דאיכא חשש שמא תטרף דעתו עליו אם יראה שאינם עושים כדבריו והא דאמרינן גבי חיה דעד שבעה מחללין כשאמרה צריכה ומבואר בחידושי הרשב"א דאפילו רופא אמר א"צ שומעין לה מיירי ג"כ באופן זה שהיא אומרת שצריכה חמין לשתות או לרחיצה שמרגשת חולשא באבריה וכדומה ורופא אומר שלפי חיזוק גוה א"צ ע"כ אין שומעין לדבריו דלב יודע וכו' אבל כשהיא מחולקת לאיזה תרופה תועיל אין סברא לשמוע לה [ועיין בשלטי הגבורים פרק מפנין ד"ה השאלות ודוק] וכן משמע בתשובת הרשב"א ח"ד סימן רפ"ד כדברינו:

ב. רמב"ם הלכות שבת פרק ב הלכה יא

היולדת כשכורעת לילד הרי היא בסכנת נפשות ומחללין עליה את השבת... ואם היתה צריכה לשמן וכיוצא בו מביאין לה, וכל שאפשר לשנות משנין בשעת הבאה כגון שתביא לה חברתה כלי תלוי בשערה ואם אי אפשר מביאה כדרכה.

ג. מגיד משנה הלכות שבת פרק ב הלכה יא

וכל שאפשר לשנות משנין וכו'... וכתב הרמב"ן ז"ל ושמעין מינה דכל צרכי חולה אע"פ שיש בו חולי סכנה היכא דאפשר למעבד לה למלאכה בשנוי שלא יתחלל בה שבת משנין ואין מחללין והוא שלא יתאחר צרכו של חולה כלל בשנוי זה, ותנן נמי גבי מילה (שם דף קל"ג) ונותנים עליה אספלונית וכמון לא שחק מערב שבת לועס בשיניו ונותן לא טרף יין ושמן נותן זה בעצמו וכו'. וש"מ אע"פ שסכנה היא לו אין מחללין את השבת לעבור על דברי תורה אלא עושין המלאכות בשינוי בדבר שהוא משום שבות ובלבד שיעשה כל צרכו של חולה בזריזות עכ"ל. ומלשון רבינו ז"ל נראה שאין חולה שיש בו סכנה בכלל השנוי אלא החיה וזהו שכתב הרי היא בסכנת נפשות ולא הזכיר השינוי בחולי שיש בו סכנה וכתב למעלה "כללו של דבר שבת לגבי חולה שיש בו סכנה הרי הוא כחול לכל הדברים וכו'." והטעם בזה נראה מפני שכאב היולדת וחבליה הם כדבר טבעי לה ואין אחת מאלף מתה מחמת לידה ולפיכך החמירו לשנות במקום שאפשר ולא החמירו בחולה.

ד. שולחן ערוך אורח חיים סימן שכח סעיף יד

היה חולה שיש בו סכנה וצריך בשר, שוחטים לו ואין אומרים: נאכילנו נבילה; אבל אם ה' החולה צריך לאכילה לאלתר, והנבילה מוכנת מיד והשחיט' מתאחרת לו, מאכילין אותו הנבילה.

ה. שולחן ערוך אורח חיים סימן שכח סעיף טז

אמדהו לשתי גרוגרות, ולא מצאו אלא שתי גרוגרות בשני עוקצין וג' בעוקץ אחד, כורתים העוקץ שיש בו ג'; ואם היו ב' בעוקץ אחד וג' בעוקץ אחד, לא יכרתו אלא העוקץ שיש בו שנים